4. Művészetpedagógiai Konferencia

ÉLNI A KULTÚRÁT

JÁTÉK, MŰVÉSZETI NEVELÉS ÉS TUDOMÁNY

2021. május 20-21

Paál Zsuzsanna

Játék és önreflexió lehetősége az értékelésben.
VIZUÁLIS ÖNÉRTÉKELŐ LAPOK BEMUTATÁSA

Éld meg a saját értékelésedet!
Legyél Te az értékelésed főszereplője!

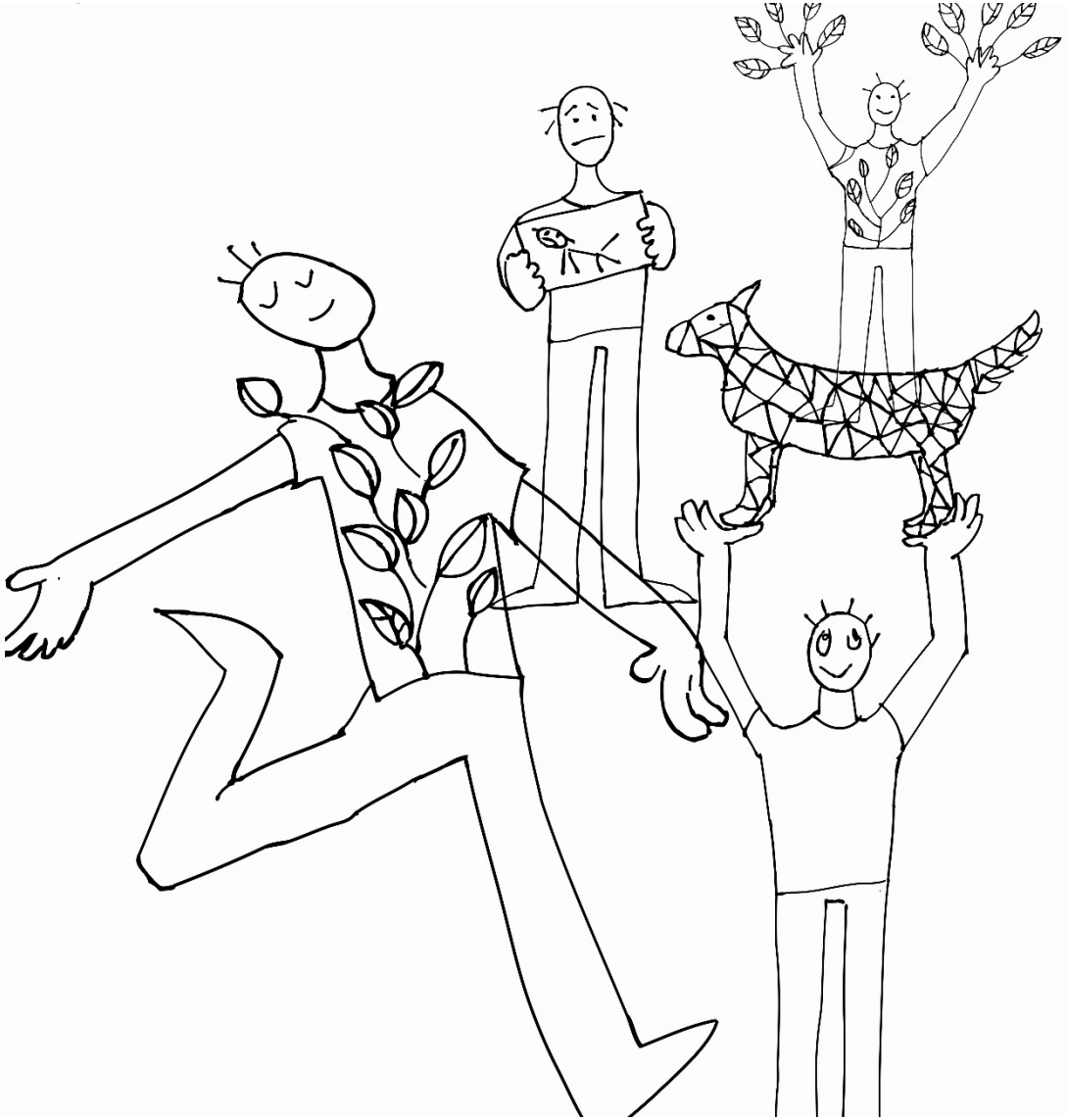

Paál Zsuzsanna
www.paalart.hu

BEMUTATKOZÁS

Magyar Képzőművészeti Egyetem Doktorandusz hallgató
Kutatási téma: Vizuális önértékelő lapok fejlesztése

Vizuális kultúra tanári gyakorlati tapasztalatok

Grafikustervezői diploma, Moholy Nagy Művészeti Egyetem

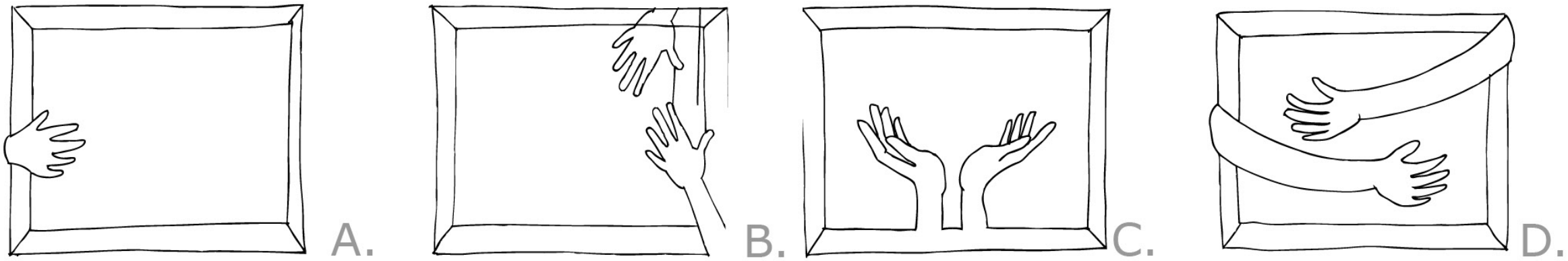

Mit értékelünk vizuális kultúra órán, és **az értékelés milyen funkcióit erősíthetjük meg?**

CÉLOK

Azzal a céllal készülnek a vizuális önértékelő lapok, hogy a diákok fejlődési folyamatának lépései támogatva legyenek, a **fejlődés különböző lépcsőfokainak elemzésével.**

Cél a vizuális képzésben tanulók számára az alkotó folyamatok megértése, új ismeretek feldolgozása.
Az **önértékelés alapján saját vizuális művészeti gyakorlatunk javítása**, **az értékelési módszerek finomítása.**

A **minősítés helyett a megerősítést, tudatosítást használva**, újraértelmezve a feladatot, más szempontok alapján, a folyamat egészét láthatóvá téve.

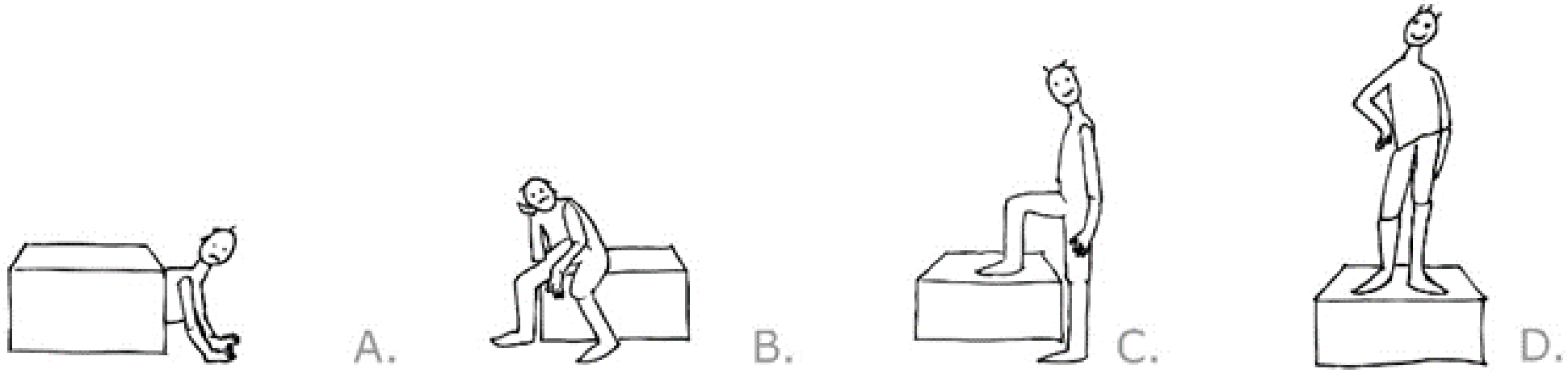

TANULÓI ÖNÉRTÉKELÉS

A vizuális kultúra órákon több kompetencia alapján értékelünk, mely rendkívül összetett és szerteágazó értékelési rendszer.
A tanári értékelés mellett minimális hangsúlyt kap a diákok önértékelése.
Így keveset tudunk meg tanulóink saját viszonyáról és érzéseiről a létrehozott munkáikkal kapcsolatban.

Pedig a diákok önreflektív értékelése eredményesebb tanulási folyamatot eredményezhet, és segítheti őket a saját tevékenységükre való rálátásban.

Tudatosítja bennük az alkotófolyamat részeinek fontosságát, és egyértelművé teszi a feladat felépítését.

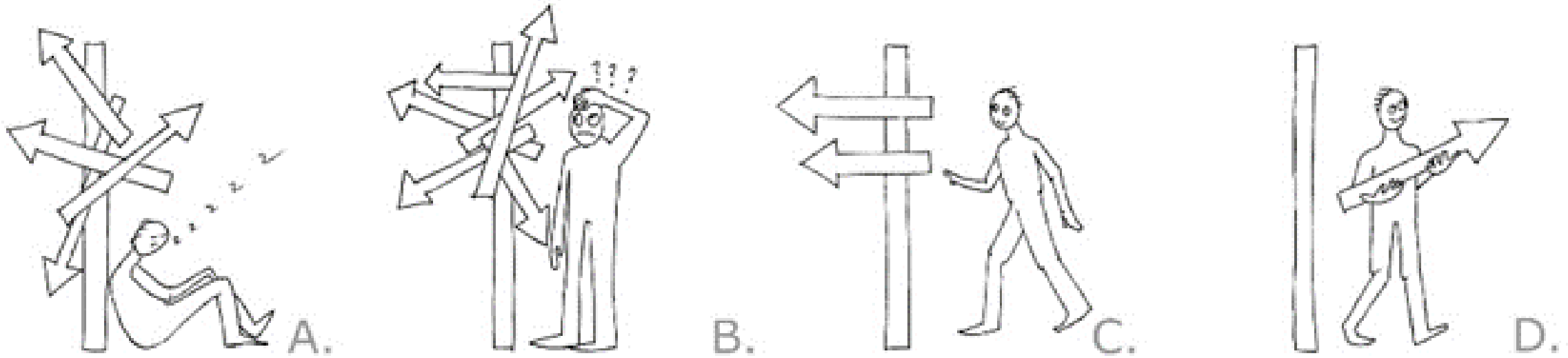

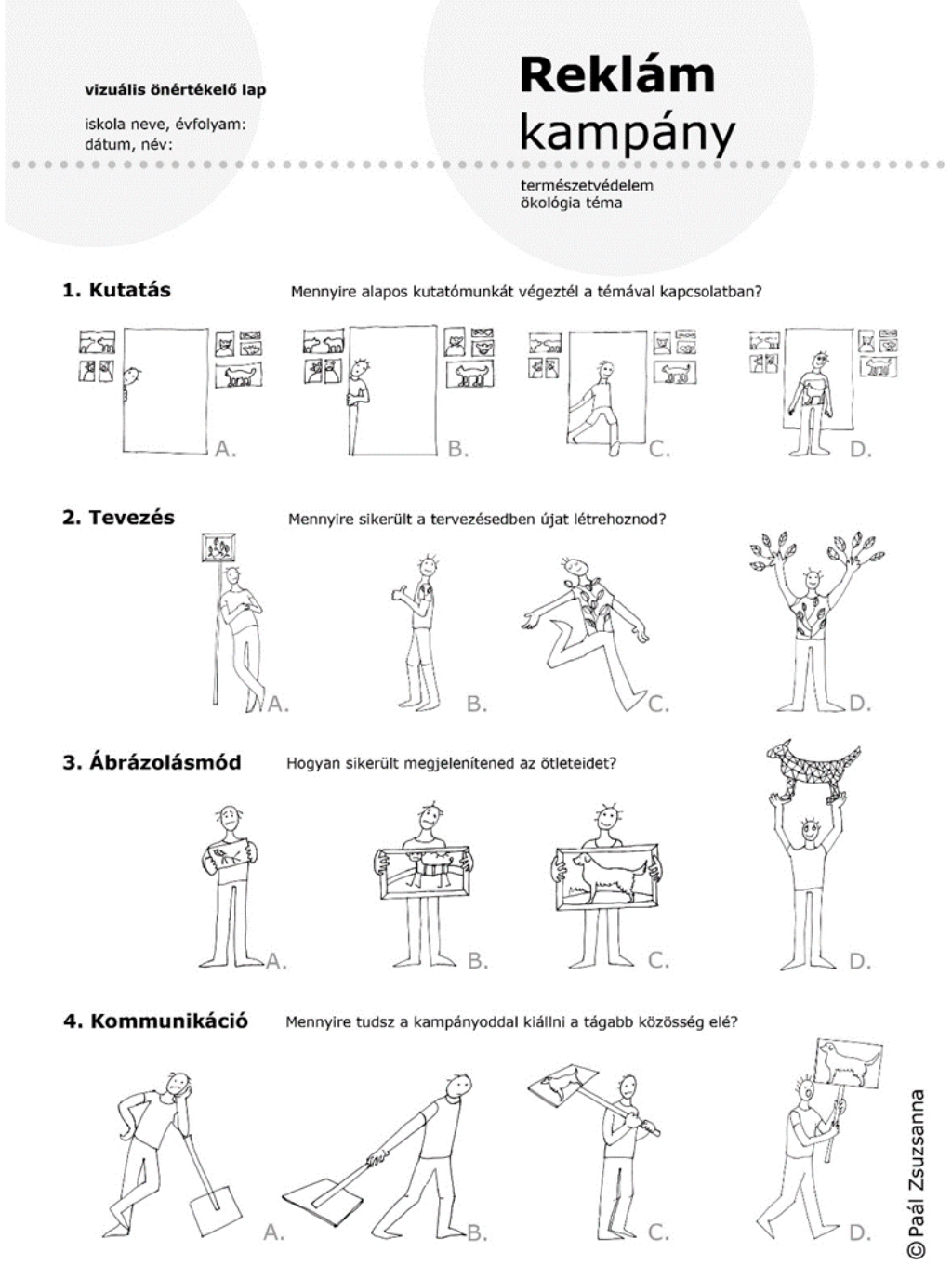

VIZUÁLIS ÖNÉRTÉKELŐ LAPOK FELÉPÍTÉSE

Az önértékelők fekete-fehér, piktogram jellegű grafikákkal megrajzolt A/4-es méretű lapok.

Négy sorból állnak, melyek különböző kompetenciákat jelenítenek meg.

A különböző kompetenciákhoz egy-egy kérdő mondat is kapcsolódik.

A kérdésre a választ a képi jelekben találhatják meg a tanulók.

A kérdésekhez tartozó rajzok szinteket jelenítenek meg.

A szinteket a tanulók saját maguk színezik ki, attól függően, milyennek ítélik meg a saját munkájukat.

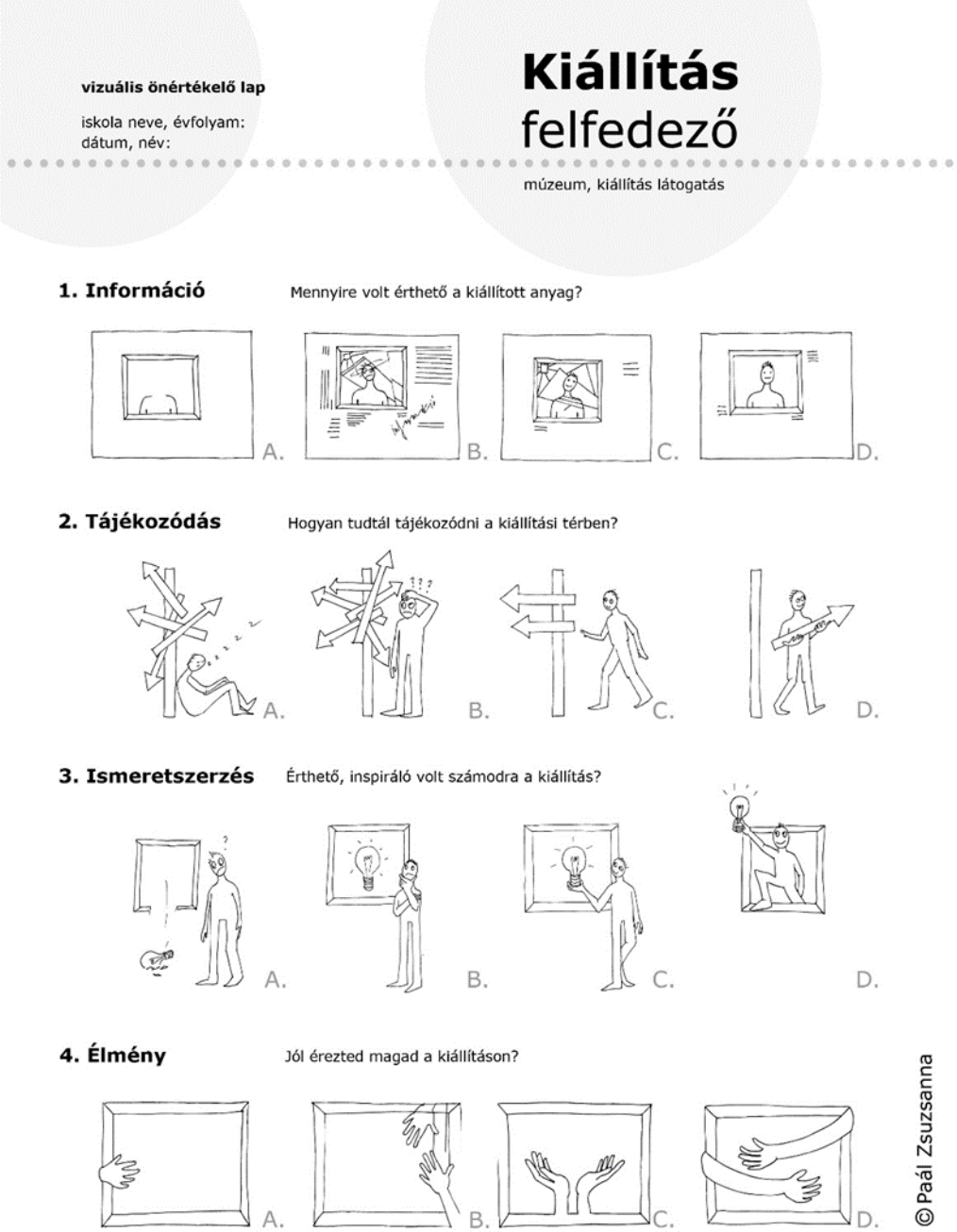

A SZINTEK LEÍRÁSA

Minden feladatlapon 4-4 kompetencia jelenik meg, amihez négy különböző megoldási szint kapcsolódik.

A szintek azt jelölik, hogy a tanuló - saját véleménye szerint - hogyan oldotta meg a feladatot. A szinteket saját grafikáim piktogramjai jelölik.

A, B, C, D szinteket a tanulók önállóan jelölik meg, saját érzéseik szerint.

Az *A* szint azt jelenti, hogy nem elégedett a saját munkájával, a *B* szint azt jelenti, hogy vannak olyan részek, amelyekkel elégedett, de javításra van még szükség. A *C* szintet jelöli meg, ha véleménye szerint jól teljesítette a feladatot, de még lehet fejlődni, a *D* szint pedig azt jelenti, hogy jól sikerült a feladat, új felismerésekre, összefüggésekre jutott, elégedett a munkájával.

TANULÓI ÖNÉRTÉKELÉS

Megjelenik a tanuló önmaga iránti felelőssége

Az önértékelési mód segít jobb minőségű feladat elkészítésében

Határozottabb koncepciója lesz a tervezéssel kapcsolatban

A feladatkiadás is komolyabb az önértékelő lappal

Jobban figyelnek a feladat elkészítésére

Aktívabbak lesznek, jobban bevonódnak a feladatba

Kutatás: Pécsi Művészeti Iskola. 80 vizuális értékelőlap kitöltése alapján.

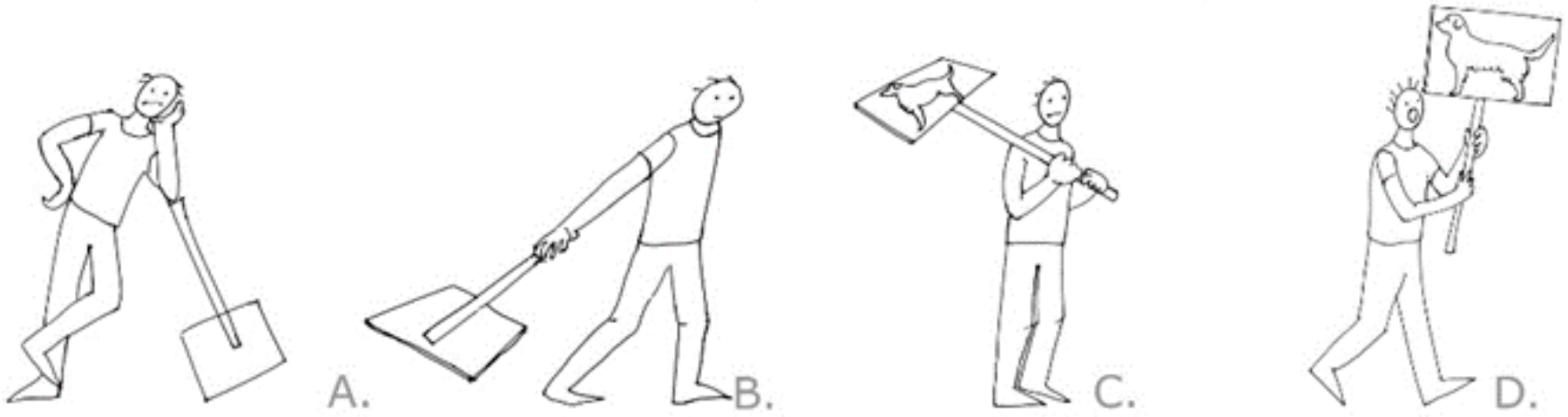

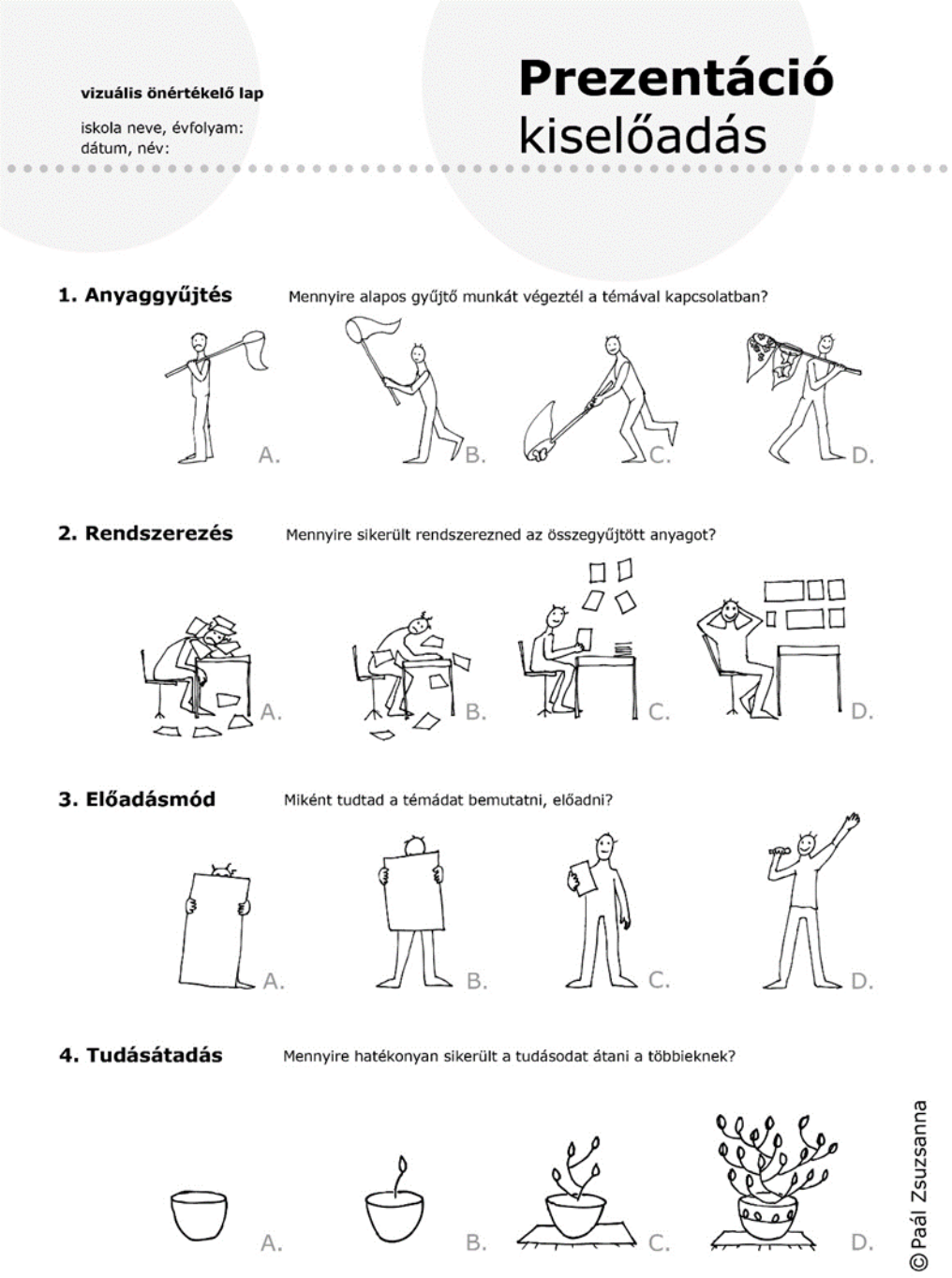

ÖNÉRTÉKELŐ LAPOK A GYAKORLATBAN

Előre fel tudják mérni, miről lesz szó.
A fegyelmezésben is segít, és gyorsítja az óra eleji feladatkiadást.

Előrevetíti, vizualizálja a munkájuk sikerét.

Máshogy fognak hozzá a tanulók a feladathoz,
ha a szempontokat már az elején ismerik.
Véleményt alkothatnak magukról, mely motiválja őket.

Az önértékelés által jobban közelítenek a saját valóságukhoz,
és megértik, mekkorát fejlődhetnek egy feladat által. Rájön, hogy őróla szól és kíváncsibb lesz.

Kutatás: Számalk-Szalézi Szakgimnázium. 40 értékelőlap tanulmányozása, és a tanulókkal történő beszélgetés alapján.

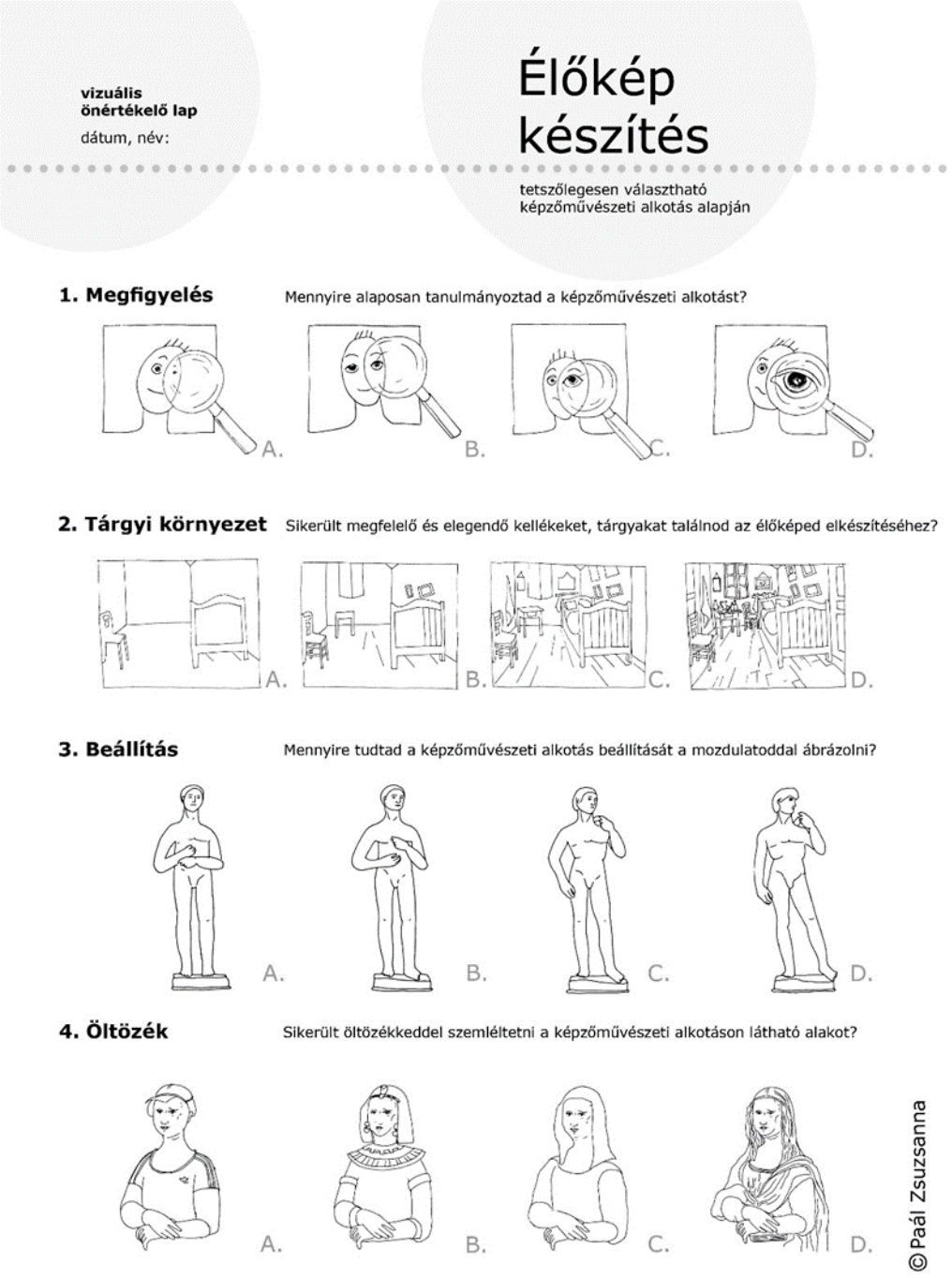

VIZUALITÁS

A vizuális önértékelő lapon jól látják a szempontokat.

A rajzok által hamarabb felfogják, mit várunk el tőlük.

Például az előképnél az első kompetencia: a megfigyelés. Menj, kutass, légy alapos! Elővetíti magát a szempontot. A jó megoldás piktogramja az értékelőlapon látható és megérhető, anélkül, hogy ezt hosszasan magyarázná. Mit kell tennem azért tanulóként, hogy sikeres legyen a feladatom? Például ebben az esetben azt, hogy alaposan tanulmányozok képzőművészeti alkotásokat. Ezt látja a képen, és megérti, hogyan lehet sikeres. Így könnyebben felméri saját erejét, és tudatosulnak benne a szempontok.

Hamarabb összeáll számára, hogy mi lesz a megoldás, és az ahhoz vezető út. Folyamatában látja, a piktogramok által, hogy miből mi lehet, tudatosul benne a szempontrendszer.

Kutatás: ELTE-TÓK 40 kitöltött értékelőlap, és interjú alapján.

GYAKORLATI TAPASZTALATOK

Korosztályi sajátosságok.

A tanulók önmagukat kritikusabban ítélik meg, összehasonlításokat tesznek a korosztályukban. Érdeklődnek, hogy a világ milyennek látja őket, és ők hogyan látják önmagukat. Fontos számukra e két dolog összevetése. Az önértékelés sokat jelent számukra.

Az önértékelő lapok kitöltésében őszinték voltak, de az önmagukról alkotott véleményüket megtartották maguknak.

Kutatás: Pécsi Művészeti Iskola, Styrna Katalin művésztanár irányításával. 80 vizuális értékelőlap kitöltése alapján.

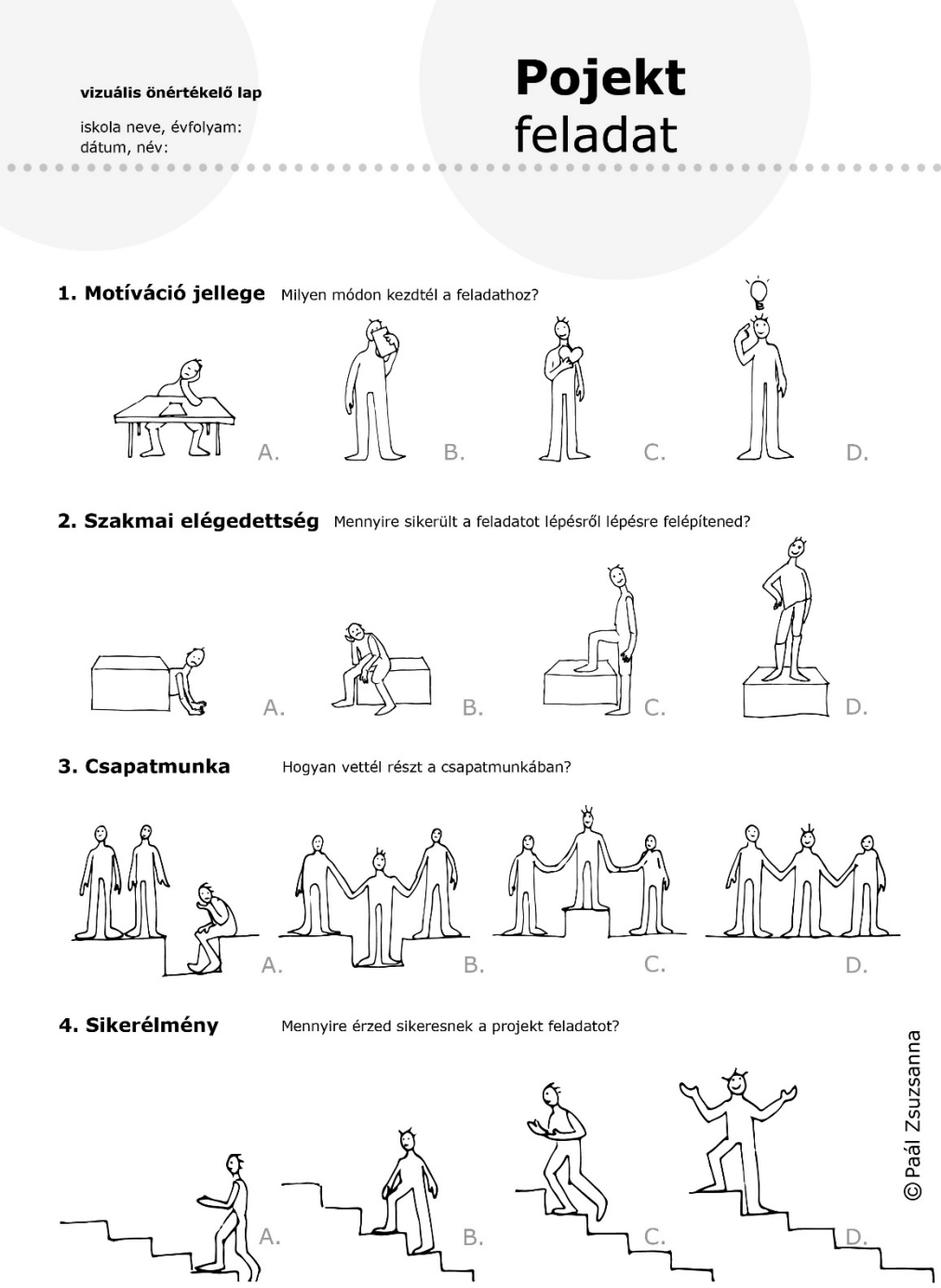

ZÁRÓ GONDOLATOK

Spontán órai beszélgetések lehetősége a tanulókkal a vizuális önértékelő lapok kitöltése után.

A tanulók számára jobban átlátható, hogy saját magukhoz képest hogyan fejlődtek.

Tanulók sokszor kérdezik a tanárt mi alapján történik az értékelés.

A vizuális önértékelő lapok esetében az értékelési szempontokat a tanulók számára érthetőbben lehet elmondani.